

Numer 50.

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 22. CZERWCA ROKU 1791.

Z Warſzawy dnia 22. Czerwca.

SESSYA SEYMOWA CCCCLIII.

Dnia 17. Czerwca.

Po Zagaieniu Seſſyi przez JP. Marszałka Konfed: Koron: wielu z JJ. PP. Seymuiących dopraſzać ſię zaczęło, ażeby, nim Proiekt o *Kommiſsyi Policyi* wzięty do Decyzyi zoſtanie, wprzódy Proiekt JP. *Woyczyńſkiego Rawſkiego* dawniey podany, był decydowany, że Poſłowie, nigdy do żadnych Kommiſſyów Rządowych za Kommiſſarzów, ani do Aſſeſſoryów za Aſſeſſorów, wybierani być niemaią. Czytał zatym ten Proiekt JP. Sekretarz Seymowy, który iednomyślnośnie w Prawo przemieniony zoſtał.

Czytał daley JP. Sekretarz Seymowy Proiekt o *Kommiſsyi Policyi* przez *Deputacyą Konſtytucyiną* poprawiony; po ktorego przeczytaniu, gdy niektórzy z Seymuiących, dalſzych ieſzcze żądali popraw, inni zaś dopraſzali ſię przyięcia onego, zaczym podana zoſtała Propozycya *ad Turnum* takowa: „ Czyli Proiekt *Kommiſsyi Policyi* po dwa razy poprawiany, ma być przy- „ [illegible] ; czyli do dalſzey poprawy odeſłany? „ Sze[illegible] *Turnus* na tę Propozycyą; po którego zakończeniu, ogłoſzona była *Pluralitas* takowa: Ze ma być przyięty Proiekt, było Wotów 100. Ze ma być odeſłany do poprawy, było Wotów 11.

Seſſyą Solwowano na Poniedziałek na godzinę 10. to ieſt na dzień 20. Czerwca.

Dnia 31. Maia, podana ieſt do Aktów tuteyſzych nowa *Konſtytucya* naſtępuiąca:

Jus aggratiandi na śmierć wſkazanych.

Król mieć będzie *Jus aggratiandi* na śmierć wſkazanych prócz *in Criminibus Status*; Co ſię tak ma rozumieć. *1mo*. Król niebędzie mogł aggracyować na śmierć wſkazanych w Sądach Seymowych za wyſtępki w Rozdziale o Sądach Seymowych przepiſane. *2do*. Na śmierć wſkazanych w Sądach Woyſkowych. *3tio*. Ani wſkazanych na śmierć w którymkolwiek Sądzie Oſtatecznym za wſzelkie Zaboyſtwa, Kradzież Skarbu Publicznego, y wſzelkie Naiazdy. W in-

nych zaś wyſtępkach *Jus aggratiandi* dla wſkazanych na śmierć, ma ſię rozumieć zamienienie kary śmierci na karę wiecznego więzienia; A do takowey decyzyi Królewſkiey w *Straży*, którykolwiek Miniſter w niey zaſiadaiący, zachowuiąc ſię podług tego Prawa, podpisać ſię ma.

Podkomorſtwo Wielkie W. X. Lit: po poſtąpieniu JP. *Sołtana* na Marſzałkowſtwo Nadwor: *Litewſkie*, JP. *Gutakowſkiemu* Staroście *Kapinoſkiemu* Poſłowi na Seym teraźnieyſzy z Powiatu *Orſzańſkiego*; Miecznikoſtwo Powia: *Zwinogrodzkiego* w Woiewodz: *Bracła*: po śmierci JP. *Bobrowſkiego*, JP. Woyciechowi *Pieńkowſkiemu* Deputato: Tryb: Kor: ſą konferowane.

W przeſzłą Niedzielę w Kościele *S. Krzyża* JJ. XX. *Miſsyonarzow* odprawiła ſię uroczyście Konſekracya na Biſkupſtwo *Orthozieńſkie* Xiążęcia Jmci Józefa Michała *Giedroycia* Koadiutora Biſkupſtwa y Archidyakona Prałat: *Zmudz*: Konſekratorem był Xże Jmć Stefan *Giedroić* Biſkup *Zmudzki*; Wſpół-Konſekratorami JX. *Naruſzewicz* Biſkup *Łucki* y *Brzeſki*, y JX. *Koſsakowſki* Biſkup *Jnflantſki* Nominat Koadiutor Biſkup: *Wileń*: Nieśli Baryłki JJ. PP. *Małachowſki* Woiewoda *Mazowiecki* y *Plater* Kaſzte: *Trocki*; Chleby JJ. PP. *Dziekońſki* Podſkarbi Nad: Lit: y *Zabieło* Łowczy Lit: Pochodnie JJ. PP. *Wawrzecki* Chorąży Litt: y *Staſzewſki* Podkomorzy y Poſeł *Upitſki*. Po którym Akcie, dawał wſpaniały Obiad Xiąże Jmć Biſkup *Zmudzki* w Pałacu ſwoim dla licznych Gości z Senatu y Stanu Rycerſkiego zaproſzonych.

Z Londynu d. 27. Maia. Tuteyſzy Poſeł *Roſsyiſki* otrzymał Kuryera z *Peterzburga* z oſtatnią Rezolucyą. Podług naſzych Gazet, Rezolucya ta zawiera w treści: „ że „ Poſelſtwo Króla do Parlamentu „ względem uzbroienia Floty, zadziwiło wprawdzie Monarchinią, lecz nie zatworzyło. Jmperatorowa od Planty ſwoiey podaney *Turkom* nie odſtąpi, aniſię też lęka tego uſzkodzenia, którym *Angielſka* Flota grozi „ Iey nadbrzeżom. Gotuie ſię „ Monarchini do dzielnego odporu, „ uzbraiaiąc ſwoie Porty y nadbrzeża tak, iak według okoliczności ſądzi być rzeczą przyzwoitą.„ Gazety naſze przydaią ieſzcze: że mimo tego, wielka ieſt nadzieia do Pacyfikacyi powſzechney; ponieważ *Turcy* teraz, iak możemy wierzyć, ſkłonić ſię zechcą do zawarcia Pokoiu pod warunkiem od Jmperatorowey *Roſsyiſkiey* podanym, ażeby *Oczakow* y mieyſca okoliczne do *Roſsyi* były odſtąpione; gdyż y naſz Dwor niedawno ſam (iak nie bez fundamentu wierzyć można:) taką podał radę *Turkom*. Jmperatowa *Roſsyiſka* w oſtatniey odpowiedzi ſwoiey miała ſię także deklarować, że lubo od owego czaſu, kiedy po pierwſzy raz kondycyą tę podała, wiele korzyści znacznych odniosła nad *Turkami*, iednakże i teraz ieſzcze chce pod tymże warunkiem przyſtąpić do Pokoiu.

Z Liworno dnia 13. Maia. W *Citra Nouva* na Wyſpie *Korſyce* do 4,000. *Korſykanow* zebrałoſię, na czele których Generał *Paoli* nayduieſię.

Z Paryża dnia 31. Maia. Na Seſsyi *Narodowego Zgromadzenia* w Niedzielę, czytano Liſt *Adminiſtratorow Departamentu Niżſzego Renu* z donieſieniem, że w Prowincyi tameczney, wielka panuie Fermentacya, y że bez rychłego nadeſłania pomocy ſilney, ſpokoyność nie może być utrzymana. Kardynał *de Rohan* y wſzyſcy Kapłani,

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 22. CZERWCA ROKU 1791.

Reszta Konstytucyi o Seymie.

4to. Na Marszałka pierwsze z porządku Woiewodztwo wotować zacznie, y potym koleyno Woiewodztwa wotować będą przez wszystkie trzy Prowincye.

5to. Gdy Elekcya zakończy się, Marszałek przeszłego Seymu w przytomności pierwszego Posła z każdey Prowincyi wezwanego, wszystkie Regestra przeliczy, Wota każdemu służące, na osobney karcie spisze, y Posła naywięcey wotów zyskuiącego Marszałkiem ogłosi.

6to. W przypadku *paritatis Votorum*, Elekcya na Osoby tylko *in paritate* zostaiące, przez los rozwiązana będzie.

7mo. W naczynie do tego sporządzone włoży Marszałek równe gałki, y iednego koloru w liczbie, ile Osób *in paritate Votorum* zostaie, między któremi iedna gałka odmiennego koloru być powinna, a dla którey Osoby przy czytaniu iey imienia dobyta będzie gałka odmiennego koloru przez dziecie do tego użyte, ten natychmiast za Marszałka ogłoszonym zostanie.

8vo. Po przywołaniu do Izby Poselskiey Arbitrów, Marszałek nowo obrany w przytomności wszystkich odbierać będzie Laskę od przeszłego Marszałka, lub zastępuiącego iego mieysce, przed którym wykona przysięgę Rotą następuiącą: — „ Ja NN. Przysięgam Panu Bogu „ Wszechmogącemu w Tróycy Swiętey Jedynemu, na to, iż powierzony mnie Urząd Marszał- „ ka Seymowego, podług Prawa dopełnię, od nikogo dependować niebędę, tylko od całey Rze- „ czypospolitey na Seym zebraney, porządek Seymowania podług Ustaw Rzpltey, a mianowi- „ cie w Artykułach obowiązków moich w Rozdziale o Seymie, tak, iak gdyby wszystkie co „ do słowa wypisane, y przezemnie w tey Przysiędze wymowione były, posłusznie y wiernie „ dokonam, obowiązki w Prawie o *Straży* przepisane, wiernie dopełnię, nieuwodząc się ani „ przyiaźnią, ani niechęcią, ani datkiem, ani obietnicą, ani nadzieią, ani boiaźnią. Tak mi Pa- „ nie Boże dopomoż, y niewinna Syna Jego Męka. „ — Poczym Marszałek za obranie swoie podziękowanie Izbie oświadczywszy, podług własnego wybrania Sekretarza Seymowego z tey Prowincyi Obywatela, z którey sam obrany, wyznaczy osiadłego Szlachcica, który natychmiast Przysięgę wykona Rotą dla siebie przepisaną: — „ Ja NN. Przysięgam Panu Bogu Wszechmo- „ gącemu w Troycy Swiętey Jedynemu, na to, iż powierzony mi Urząd Sekretarza Seymo- „ wego, podług Prawa dopełnię, sekretu w Stanach mi powierzonego, wiernie dochowam, po- „ dane sobie od Laski Proiekta do czytania, nic nieprzydaiąc, ani umnieyszaiąc czytać będę, a „ podpisane przez Marszałka Seymowego, y Deputatów Seymowych do przepisania sobie dane, „ wcześnie do druku podam, y dopilnuię, nieprzydaiąc nic ani uymuiąc. Tak mi Panie Boże „ dopomoż, y niewinna Syna Jego Męka. „

10mo. Obrany Marszałek na teyże samey Sessyi, po wykonanych Przysięgach, mianować ma z każdey Prowincyi po czterech Posłów, którzyby nam Królowi y Senatowi o iego wybraniu donieśli, y o chęci złączenia się Izby Poselskiey z Senatem oznaymili, o czym pierwszy w porządku z tey samey Prowincyi, w którey iest Laska, z pomiędzy Delegowanych do Senatu, Nam Królowi doniesie.

11mo. Odebrawszy od Tronu przez iednego z Kanclerzów odpowiedź, ciż Delegowani do swoiey Izby powrócić maią.

12mo. Zatym My Król, trzech Senatorów po iednemu z każdey Prowincyi do Izby Poselskiey wyszlemy, wzywaiąc Posłów do Senatu, poczym natychmiast Izba Poselska z Senatorską złączyć się ma.

X. *Co do wyznaczenia Deputacyi na każdym Seymie Ordynaryinym zwyczaynie potrzebnych.* *1mo.* Po wybraniu Marszałka Seymowego, złożone będą nazaiutrz Sessye Prowincyonalne, każdey z osobna Prowincyi, na których wybrani zostaną Deputowani. (*1mo.*) Do Deputacyi Seymowey. (*2do*) Do odebrania sprawy od *Straży*. (*3tio.*) Do Examinu czynności y wysłuchania Rachunków wszystkich udzielnych Magistratur, a to po trzech Posłów, y po iednym Senatorze z każdey Prowincyi. (*Reszta potym.*)

Z Warszawy dnia 22. Czerwca.

SESSYA SEYMOWA CCCCLIV. *Dnia 20. Czerwca.*

Po Zagaieniu Sessyi przez JP. Marszałka Konf: Kor: czytał JP. Sekretarz Seymowy Proiekt od *Deputacyi Konstytucyiney* podany względem *Juryzdykcyi Marszałka* bespieczeństwa przy Boku Iego Królewskiey Mości. Po przeczytaniu tego Proiektu, liczne y długie były otwierane zdania, oraz czynione poprawy; nakoniec, cały ten Proiekt iednomyślnością w Prawo przemieniony został.

JP. *Jezierski* Kasztel: *Łukowski* podał Proiekt, ażeby *Kommissya Skarbowa*, z Dobr Biskupstwa *Krakowskiego* wypuściła Dobra Kontraktem Arędownym na lat 50. Kompanii, ieśliby się iaka znalazła, do założenia Fabryki robienia Kos, Strzelby, Szabel, y innego narzędzia. Ten Proiekt przeczytany, wzięty został do Deliberacyi.

JP. *Skorkowski Sandomirski*, w zabranym Głosie doniosł, iż JP. *Borzęcki* Podstolic Koron: zanosi przez Memoryał do *Stanów* podany zażalenie na Mieszczan swoich Dziedzicznych w Miasteczku *Mińsku*, iż ci, od Posłuszeństwa Dziedzicowi wyłamuią się, y że im *Gleyt* do rozprawy z Dziedzicem przez N. Pana podpisany, y w Pieczęci Mnieyszey zapieczętowany został. Ten Memoryał czytał JP. Sekretarz Seymowy. JX. *Kołłątay* Podkanclerzy Kor: oświadczył: iż po podanym Memoryale od Mieszczan *Mińskich* do N. Pana o liczne im czynione ucisk od Dziedzica, tudzież po złożeniu Przywileiów temuż Miastu nadanych ieszcze *Ante-Uniowych* od Xiążąt Dziedzicznych *Mazowieckich*, *Gleyt* od N. Pana podpisany, zapieczętowany został; zaczym w Assessoryi musi nastąpić Kognicya tych Przywileiów; tam się okaże, czyli to Miasto należy, lub nie, do *Sądów* Assessorskich; y że iuż w podobnym przypadku *Gleyt* w Pieczęci większey Kor: na inne Miasteczko Dziedziczne zapieczętowany został.

Sessyą Solwowano na dzień następuiący na godzinę 10.

Z Bruxelli d. 20. Maia. Hrabia *de Mercy Stanom Brabantskim* następuiące Punkta zaproponował: (1) Duchowieństwo y Szlachta bonifikować maią wszelką szkodę w czasie Rozruchów przez Rabunki &c: uczynioną. (2) *Rada Brabancka*, iako independuiąca od *Stanów* ma być uznana. (3) Panowie *Marant, Plat, &c*: maią znowu w *Lowanium* Urzędy swe sprawować. (4) Według treści Traktatu *Utrechtskiego*, zezwolenie na *Subsidia* nigdy być niemoże odmowione. (5) Szlachta y Duchowieństwo, wszystkie podatki y należytości zarówno z *Stanem Mieyskim* opłacać maią.

Z Wiednia d. 28. Maia. Xiądz Biskup *de Pistoia*, dobrowolnie swóy Urząd miał rezygnować. *W. Wezyr* Woysko swe podzielił na dwa Korpusy. Jedno Korpus od 80,000. ludzi stoi ieszcze w *Bulgaryi*: drugie zaś od 30,000. ludzi przy *Warnie* obozuie.

Z Paryża d. 27. Maia. Na Sessyi *Narodo: Zgromadzenia* d. 23. po załatwieniu niektórych Interessów Skarbu, dekretowano: że we *Flandryi* Zakonnicy do pewnych Domów maią być przeprowadzeni, inne zaś domy wszystkie tychże Zakonników być maią skassowane.

Na Sessyi dnia 24. uczyniono Raport o *Awenionie*, gdzie obrzydliwość spustoszenia do naywyższego stopnia doszła. Podano do decyzyi Proiekt w wielu Artykułach, z których pierwszy był taki: *Ażeby Awenion był do Francyi Inkorporowany.* Ten Artykuł pierwszy, po żwawych sporach przez 394. kreski, przeciwko 374. a zatym tylko z większością 20. Głosów został odrzucony, chociaż Pospólstwo przed Salą *Zgromadzenia Naro:* skupione w głos wołało: *Awenion do Francyi, albo Pal Latarniowy.* Toż Pospólstwo, chciało też obiesić pierwszego De-

putowanego, który z Sessyi wyszedł, lecz Deputowany ów, przez ucieczkę, rąk ich uszedł. W powszechności mówiąc, Pospolstwo było wielce urażone z okazyi Dekretu tego, y musiano podwoić Warty w Pałacu *Thuilleries*, y przy Pałacu *Królewski* zwanym, dla zabieżenia excessom.

Na Sessyi d. 26. była ieszcze raz Rewizya Dekretu względem Królewskiey *Listy Cywilney*, podług którego Królowi corok 25. Millionów ze Skarbu uchwalono. Dekret ten dawniey iuż zapadły, w należytey teraz formie został ułożony. Długi Dworu Królewskiego, aż do dnia 1. Lipca R. 1790. należą do Długow Narodowych, y spłacone będą z Kassy Extraordynaryinych Przychodów. Dla Królowey, w stanie Wdowim, naznaczono 4. Milliony.

Z Paryża d. 30. Maia. Papieski Nuncyusz, wyiechał był ztąd na Wieś, lecz teraz znowu w *Paryżu* znayduie się; niebywa atoli u Dworu, czekaiąc na odpowiedź z *Rzymu*, czy ieszcze daley tu ma zabawić.

Z Wiednia d. 1. Czerwca. Dnia 17. zeszłego Miesiąca Cesarz Jmć przybył do *Mantuy*, gdzie zastał Arcy-Xiążęcia *Ferdynanda* Brata swego. Dnia 18. przyiechał do *Mantuy* Hrabia *d'Artois*, y dnia 19. tam ziechali także Xiąże *Parmeński* z Małżonką, y byli na obiedzie tegoż dnia u Cesarza. Hrabia *d'Artois* po krótkim bawieniu się, do *Niemiec* poiechał.

Baron *de Bühler* Kuryerem z *Peterzburga* tu przyiechał. Przywiezione iego Listy, między którémi był także List własną ręką Jmperatorowey *Rossyiskiey* napisany, posłano za Cesarzem Jmcią do *Mantuy*.

Z Frankfurtu d. 4. Czerw: Xiąże *de Condé* d. 31. Maia, z *Wormacyi* przez *Manheym* y *Bruchsal* poiechał do *Ulmy*, dokąd wiele za nim Karet udało się. Hrabia *d' Artois*, y Pan *de Calonne*, do *Ulmy* także przyiechali.

Jużeśmy w przeszłey Gazecie oznaymili, że słowa owe przeciwko *Religii* wyrzeczone od Pana *Bailly* znayduią się w Dyaryuszu Seymu *Francuskiego*, w samym *Paryżu* drukowanym. Tymczasem tuteysza *Kontrabandowa Gazeta*, położyła List pisany (niby) z *Paryża*, broniący Pana *Bailly* y oskarżaiący niektóre Peryodyczne Pisma: „ że mylnie położyły Mowę Pana *Bailly* „ dnia 16. Maia w Zgromadzeniu Narodowym mianą, y rzecz *Rozsądnie* powiedzianą przei- „ stoczyły w *Filippikę* przeciwko *Religii*. „ Miiamy z strony naszey pytanie, w którey to Gazecie ten List znayduie się? Miiamy y oczywistą w tym Liście omyłkę, iakoby ta Mowa Pana *Bailly* była miana dnia 16. Maia, która była mówiona dnia 14. iak Dyaryusz w *Paryżu* drukowany opisuie; a na dniu 16. nic o Panu *Bailly* tenże Dyaryusz niemówi. Dopuszczamy nawet tymczasem *gratis*, że ta Pana *Bailly* Mowa, miana była w słowach w tym Liście wyrażonych. Ale to śmiało twierdziemy (odwołuiąc się do Sądu Rozsądnych Czytelników) że ta w Liście wyrażona Pana *Bailly* Mowa, równie (ieśli tylko niewięcey) zamyka w sobie Bezbożności, iak y pierwsza, lubo dzikiemi wyrazami zamącona. (*1mo*) Podług tego Listu mówił Pan *Bailly*: „ Wolność myślenia w *Religii*, zapewniona Artykułem VI. deklaracyi *Praw Człowieka*, „ iest częścią istotną *Wolności Osobistey*. Nawet głośne wyznawanie takiego myślenia przez O- „ brządek Publiczny, iest upoważnione osobnym Artykułem. „ Więc na fundamencie tey *Wolności Osobistey*, każda osoba może iawnie ogłosić się *Chrześcianinem*, *Zydem*, *Mahometanem*, y dzieci swych kazać albo chrzcić, albo obrzezać; y uczyć ich potym, albo *Ewangelii*, albo *Alkoranu &c*: (*2do*) Mówi daley: „ Wolność zasadza się na tym, iż każdy może czynić to wszy- „ stko, co nie szkodzi drugiemu. „ Zaczym, wolno się upiiać, bo to nieszkodzi drugiemu, owszem Szynkarzom pożytek przynosi. Wolno maiątek w karty przemarnować; bo to drugiemu nieszkodzi, owszem wygrywaiącym pomaga. Wolno nigdy Mszy niesłuchać, nigdy do Spowiedzi y Kommunii nieprzystępować, nigdy niepościć, we dni Swięte robić; bo to nieszkodzi drugiemu. Wolno *Chrześcianinowi* zostać *Zydem*, *Mahometanem*, y kazać siebie obrzezać; bo to nieszkodzi drugiemu. Wolno naostatek w łeb sobie strzelić, lub utopić się; bo to nieszkodzi drugiemu. Jestże to *Rozsądnie* powiedziano? (*3tio*) Daley mówi y wielbi *Francuską Konstytucyą*: „ iż uznała przestrzeń niezmierną, która oddziela *Religią* od Prawa Cywilnego, y te „ dwie rzeczy niemogą z sobą spotkać się. „ Jeśli *Rozsądnie* chciał powiedzieć, przeciwnie miał rzec, iż Tron y Ołtarz, na iednymże stoią gruncie, a Prawo Cywilne y *Religia*, tuż z sobą za ręce wziąwszy się, chodzić powinne. Prawo albowiem Cywilne, tak powinno rozrządzać życie to nasze doczesne, żebyśmy nieutracili uszczęśliwienia w życiu wiecznym; przeto zawsze ma mieć przed sobą *Religią*; z przeproszeniem albowiem dzisieyszych *Niedowiarków*,

po tym życiu doczesnym, czeka nas (choćbyśmy niechcieli y niewierzyli) na tamtym Swiecie życie wieczne. (*yto*) Jeszcze daley mówi: „ że *Religia*, iest względem rzeczy *Metafizycznych* y „ nadprzyrodzonych. „ Jak żeby *Religia* na samym tylko (y to *podług uczucia wewnętrznego*) zasadzała się na wierzeniu rzeczy *Metafizycznych* y nadprzyrodzonych, a nie razem y na pełnieniu Boskich y Kościelnych Przykazan. Nie miey Bogów Cudzych (ani *Pseudo - Filozoficznych Bożków*) przed sobą; Nie zabiiay; Nie cudzołóż; Nie kradni; czy to *Metafizyka*? To y Szubienica na tym świecie, y Piekło po śmierci, będzie *Metafizyka*. *&c &c.* Zaczym, Autor owego *Paryskiego* Listu, chcąc upstrzyć Mowę Pana *Bailly*, zrobił z niey większego ieszcze Arlekina; a z obroną iego *Filippiki*, wyrwał się iak *Filip* z konopi.

Głos JP. *Lipskiego* Kasztelana *Łęczyckiego* (o wstawienie się Seymuiącey Rzpltey do *Oyca S.* aby Zakon *Jezuicki* był do *Polskiey* przywrócony) do druku iest podany, y z woli tegoż Senatora rozdaie się *gratis* przy dzisieyszey Gazecie.

Doniesienia z Warszawy dnia 22. Czerwca Roku 1791.

Na Loteryi Kraiowey Skarbu Kor: w Mieście *Warszawie* w Pałacu Rzpltey *Krasińskich* zwanym, d. 15. Czerwca wyciągnione są Numera następuiące: 54. 10. 14. 2. 59. Przyszłe ciągnienie będzie d. 6. Lipca.

Tom I. Nauki Prawodawczey, która wychodziła pod tytułem *Roku Prawodawczego*, a którą po *Włosku* napisał *Sławny* Kawaler *Kaietan Filangieri*, iuż wyszedł z druku. Cena iego iest Złł: 4. gr. 15. z oprawą. Przedaie się w *Warszawie* u P. *Dufoura*, u P. *Szczepańskiego* w Nowomieyskiey Bramie, u P. *Netto* na Krakowskim Przedmieściu na przeciwko Statuy *Zygmunta*. Wydawca chcąc ułatwić nabycie tego arcy pożytecznego Dzieła, ponawia obwieszczenie Prenumeraty. Każdy chcący abonować, gdy zapłaci na całe Dzieło, którego będzie Tomów 6. tey wielkości co pierwszy, dostanie Tom I. a resztę odbierać będzie co tydzień, lub za wybiciem każdego Tomu następnego. Każdy chcący kupować Arkuszami tygodniowemi, zapłaci co tydzień groszy miedzia: 10. Ci, którzy więcey nad Czer: zł: 1. prenumerowali, w nadgrodę dostaną prócz Prawodawstwa drugie Dzieło Wydawcy, które iuż iest pod Prasą.

Jarmark w Mieście *Kodniu* w Województwie *Brzeskim Litt*: sytuowanym, Xżny Jmci *Sapieżyny* Woiewodzicowy *Mściśławsk*: dziedzicznym, na dniu 16. Lipca zwykle przypadaiący, raz na zawsze zaczynać się będzie dnia 10. Lipca każdego roku, i trwać będzie do Swiętego *Jakuba*.

Z mocy Dekretu Kommissyi JKMci Reskryptowey między Kredytorami y Sukcessorami *Blumowskiemi* wypadłego, Possessyi *Blumowskich* odprawiać się będzie w Rezydencyi Ur. Jana *Białobrzeskiego* w Rynku Starego Miasta pod N. 61. publiczna Licytacya to iest Kamieniczki w Ulicy *Leszno* Nro 654. dnia 24. Czerwca. Ogrodu zaś z przyległościami y zabudowaniem w Ulicy *Ceglaney* pod Nrem 1117. sytuowanego dnia 18. Lipca Roku idącego po południu o godzinie 3.

Jarmark w Mieście *Siemiatyczach* w Województwie *Podlaskim* w Ziemi *Drohickiey*, dziedzicznym Xiężney Jeymci *Jabłonowskiey* Woiewodziney *Bracławskiey*, na Swięto *SS. Piotra y Pawła* podług Kalędarza *Ruskiego* dnia 10. Lipca zwykle co rok przypadaiący, zawsze tegoż dnia będzie się zaczynał y trwał do *S. Jakuba*.

Dnia 20. Czerwca, uszedł Stangret z *Warszawy* zowiący się Kazimierz *Szmigielski*, wzrostu wysokiego, dziobaty, chudy, nieco kulawy, w liberyi niebieskiey iednakowey, to iest żupan y Ferezya karmazynowym szalonem podszyta, sznurkiem karmazynowym obszywana, kołnierz y łapki sukienne karmazynowe, ma też swóy Zupan granatowy, y spodnie ponsowe sukienne ze srebrnemi sznurkami od Pana sobie darowane. Ktoby o nim wiedział, lub go gdzie przeiął, niech da znać do Warty Ratuszney, a będzie miał Expens powrócona.

PP. *Bassana* y *Muraro* Kompania podaie do wiadomości, iż swóy Magazyn różnych Kopersztychów *Angielskich*, *Paryskich*, *Włoskich*; *Mapp*, Książek Łacińskich Kościelnych, otworzyli w Kamienicy JP. *Głuszyńskiego* na *Nowym Mieście* Nro 268.

ktòrzy nieprzyfięgli, maią iuż lud za fobą; przeto Departament profi iak nayufilniey o Sukkurs od 50,000. *Gwardyi Narodowych*, ponieważ codziennie grożą nam wpadnieniem nieprzyiacielfkim do Kraiu. Słowem, niefpokoyność w *Alfacyi* ieft daleko większa, aniżeli dotąd rozumiano, y iutro *Zgromadzenie Narodowe* poftanowi, iakie w tey mierze kroki być maią uczynione. Z 30,000. Woyfka y *Gwardyi Naro:* które fą w *Alfacyi*, tylko 2,400. Zołnierzy czyniło odpor zburzonemu Ludowi, rozmaite nawet *Municypalności* tameczne fą w Infurrekcyi. Nie tylko w *Alfacyi*, ale też y w *Nimes*, w *Poitou*, *Rovergue*, *Quercy*, &c. wielka panuie Fermentacya z okoliczności *Syzmatyckiey Cywilney Przyfięgi* nakazaney.

Krol pytał fię w tych dniach (iak powiadaią) Pana *de Rivarol: Co też Publiczność o mnie y o Rewolucyi fądzi?* Nayiaśnieyfzy Panie (odpowiedział Pan *de Rivarol*) iedni chcą mieć Króla, drudzy żadnego niechcą.

Od Granic Roffyifkich d. 28. Maia. Wiadomości z *Peterzburga* donofzą, że dnia 11. przybyło tam dwòch Kuryerów, ieden od Pofła *Roffyifkiego* z *Londynu* z doniefieniem o zafzłey tam odmianie w *Minifterium*, y o wyflaniu Pana *Fawkner* do *Peterzburga*; drugi z *Warfzawy*, z uwiadomieniem o *Rewolucyi* tam zdarzoney. Też wiadomości z *Peterzburga* donofzą także, że Admirał *Krufe* poiechał do *Kronftadt* dla obięcia tam Kommendy nad Flotą *Roffyifką*; Admirał *Czyczagoff* będzie Kommenderował Flotą, ktòra ftoi w *Rewlu*. Skoro te Floty ziednoczą fię, tedy fkombinowana ta Flota będzie złożona z 34. Okrętów Liniowych. Generał *Suwarow* poiechał do *Finlandyi* dla oglądania tamecznych Twierdz i Forpocztów; ponieważ Raport do *Peterzburga* uczyniono, iż owe Twierdze y Forpoczty, powielekroć od Officerów *Szwedzkich* rekognofkowane były.

Z Frankfurtu dnia 31. Maia. W *Colmar* w *Alfacyi* panuie wielka niefpokoyność. Znaczna część tamecznych Mieszczan, y Kobiety, koniecznie chcą zatrzymać u fiebie JJ. XX. *Kapucynow*, chcących fię w dzifieyfzey *Syzmie* wyprowadzić ztamtąd. Na uśmierzenie rozruchu tamecznego, czekaią na przybycie 800. Żołnierzy. Niedawno w tym Mieście, gdy fię poburzyły Kobiety przeciwko nowemu (*Syzmatyckim* fpofobem uftanowionemu) Bifkupowi, Generał tameczny, famemi tylko fikawkami rozpędził te nabożne Baby; a teraz y na te Baby, trzeba fprowadzać zbroyne Draby. Cóż gdy przybędą do nas *Niemcy* z harmatami, barziey nie damy rady nafzemi fikawkami.

Z Wiednia dnia 28. Maia. Cefarz Jegomość Klafztorom Zakonnic w *Auftryi Dalfzey*, pozwolił przyimować Nowicyufzki, które w roku 21. wieku, mogą Zakonne Szluby czynić.

Z Warſzawy dnia 22. Czerwca.

Reſzta Konſtytucyi o Seymie.

VIII. *O otwarciu Seymu y o Rugach.* — *1mo.* Dzień otwarcia Seymu poczynać ſię będzie od zwykłego w Farnym Kościele Nabożeńſtwa, po którym My Król odbierzemy w Senacie powitanie od Marſzałka przeſzłego Seymu, lub zaſtępuiącego mieyſce iego, z oznaymieniem udania ſię Posłów do Izby własney dla odprawienia Rugów y obrania nowego Marszałka, a po daney od nas Króla przez Kanclerza odpowiedzi, Posłowie udadzą ſię do Izby Poſelſkiey, gdzie Marſzałek przeszłego Seymu, lub w niebytności iego pierwſzy w porządku Poſeł, z teyże Prowincyi, Laſkę podnieſie y Seym zagai.

2do. Chociażby Marſzałek Seymowy ſtarey Laſki niebył obrany Posłem na Seym następny Ordynaryiny, iednak w Seymie przypadłym, obowiązki Prawem nirieyſzym przepiſane, aż do zdania Laſki nowo obranemu Marszałkowi dopełnić powinien, poczym funkcya iego iuż uſtawać będzie.

3tio. Po Zagaieniu Seymu y uſtąpieniu Arbitrów z Izby, ieżeli zarzuty przeciwko Seymikom oddane są do Laſki, Marſzałek ſtarey Laſki w przytomności tych, którzy do każdego zarzutu należą (bez dopuſzczania żadnych Poſelſkich głosów pod iakimkolwiek bądź pozorem zabieranych) do Rugów przyſtąpi w naſtępuiący ſpoſób.

4to. Nayprzód wprowadzone być powinny zarzuty, ieżeli iakie ſą, całe Dzieło Seymikowania, podług Rozdziału o Seymikach, niſzczące.

5to. Powinien czyniący zarzut okazać, iż naydował ſię obecnym na Seymiku, który oſkarża, iż ieſt dobrze oſiadły, dla czego obowiązanym ieſt złożyć kwit, iako płaci Ofiary Dzieſiątego Groſza do Skarbu z Poſſeſſyi Dziedziczney naymniey Złotych Sto na Rok, lub ſtawić Zaręczyciela w Summie Kapitalney wartości Dobr takowemu dochodowi odpowiadaiącey.

6to. Winien daley czyniący zarzut wymienić ieden naymniey przypadek całe Dzieło Seymikowania niſzczący, iak ieſt w Prawie o Seymikach; tenże przypadek z wytknięciem przywodźców popełnionego przeciw Seymikom przeſtępſtwa weſprzeć Manifeſtem uczynionym w ciągu Seymiku, lub naydaley we trzy dni po odbytych Seymikach.

7mo. Winien zaſkarżenie ſwoie w Manifeście zanieſione ſtwierdzić Manifeſtem naymniey dwunaſtu Ziemianów Poſſeſſyą maiących, którzy na tychże Seymikach przytomnemi y czynnemi byli.

8vo. Ponieważ zaś zniſzczenie całego Seymiku zarzuca, przeto w przypadku oddalenia *ab activitate* Posłów rzeczonego Seymiku pod' papadać karom tym ſamym, iakie ſą na Burzycielów Seymiku przepiſane, winien, gdyby zarzut nierzetelnym okazał ſię.

9no. Izba Poſelſka złożona tylko z Posłów zarzutom niepodległych, nayprzod głośnemi wotami, a potym koniecznie ſekretnemi, Seymik oſkarżony, za ważny lub nieważny uzna.

10mo. A gdyby zachodziła równość wotów ſekretnych, Marſzałek równość tę rozwiąże, y za przywołaniem Arbitrów, ważność lub nieważność Seymiku ogłoſi. Jeżeli uznana będzie na Rugach nieważność całego Seymiku, tak dla zarzucaiącego, iako dla odwodzącychſię, Sąd Trybunału oznacza ſię w Koronie z Regeſtru *directi Mandati*, a w Litwie *Officii* na Przeſtępców: Sąd kary w Prawie o Seymikach w Artykule XVIII. punkcie drugim przepiſane wſkaże, a podobnie zarzucaiącego, a niedowodzącego, wedle tegoż Prawa o Seymikach w tymże Artykule XVIII. a punkcie piątym ukarze.

11mo. Rugom Izby Poſelſkiey, Posłowie przytomni y nieprzytomni podlegaią.

12mo. Rugi naywięcey trzy dni czaſu zabrać powinny, mogą zaś być prędzey ſkończone, ale czwartego dnia Izba do obrania Marſzałka Seymowego koniecznie przyſtąpić powinna.

IX. *Co do obrania Marſzałka y dalszych czynów Seymowych, aż do ſzb złączenia.* — *1mo.* Marſzałek przeſzłego Seymu, lub w niebytności iego pierwſzy z porządku y z teyże Prowincyi Poſeł, przyſtępuiąc do obrania Marſzałka, w nieprzytomności Arbitrów, rozdać każe wſzyſtkim Posłom Regeſtr Osób Funkcyą Poſelſką zaſzczyconych z Prowincyi, na którą koley Laſki Seymowey przypada

2do. Na Regeſtrze Stęplem oznaczonym, każdy Poſeł przywołany głoſem Marſzałka, imie żądanego od ſiebie do wyboru na Marszałkowſka doſtoyność podkreśli, a podkreślony Regeſtr złoży w naczynie Elekcyine.

3tio. Gdyby dwa imiona zamiaſt iednego podkreślone na Regeſtrze znalazły ſię, także ieżeliby kto ſpoſobem podpiſu imie ſwoie, lub cudze, albo też cyfrę lub znak iakikolwiek położył, iako nieważny odrzuconym zoſtanie.

(*Reſzta w Suplemencie.*)

GŁOS
JASNIE WIELMOŻNEGO JMCI PANA
TADEUSZA
z LIPEGO LIPSKIEGO
KASZTELANA ŁĘCZYCKIEGO
KAWALERA ORDERU ORŁA BIAŁEGO.
NA SESSYI SEYMOWEY

Dnia 16. Miesiąca Czerwca 1791.

MIANY:

O *wstawienie się Seymuiącey Rzeczypospolitey do* Oyca S. *aby Zákon* Jezuicki *był do* Polskiey *przywrocony.*

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY!

PRZESWIETNE RZECZYPOSPOLITEY STANY!

Za Twym Miłościwy Krolu przewodnictwem idąc, uczyniliśmy iuż Rzplitą Naszą Rządną. Chcieyże Nam być Przewodnikiem, ażebyśmy uczynili Ją w tymże Rządzie skutecznie trwałą, to iest, ażebyśmy Ją uczynili obyczayną y podług Prawideł *Religii* Naszey Swiętey Cnotliwą. Naylepsze albowiem Formy Rządu, naylepsze Ustawy y Prawa, nic nie ważą w tym Państwie, gdzie nie ma prawych podług *Religii* obyczaiów: *Quid Leges, sine moribus?*

Uniwersał Marszałków Konfederacyi, y *Listy Pasterskie* Biskupów, ogłaszaią Oyczyźnie, iż teraźnieysza od Wieków żądana Forma Rządu, iest

ieſt to oſobliwſzym dziełem *Opatrzności Boſkiey*, ktòrey też y Kościòł ſtawić na dziękczynienie umyśliliśmy.

Ta *Boſka Opatrzność*, w tenczas ten prawdziwie Cud odmiany Rządu uczyniła, gdyśmy uſkutecznili owo ſzczęśliwe Hasło: *Krόl z Narodem, a Naròd z Krόlem!* żeby więc taż *Opatrzność*, nowemu Naſzemu Rządowi ſkutek pomyślny nadal dawała, trzeba wſkrzeſić *Staropolſkie* także Hasło: *Naròd z Bogiem, a Bòg z Narodem!* Jnaczey albowiem, naypotężnieyſze Krόleſtwa (iak świeżo teraz na *Francyi* widziemy) niſzczeć y upadać muſzą.

Gdy poglądamy na dziſieyſzych czaſòw obyczaie, na oboiętność w *Religii*, na oſtygłość w *Chrześciańſkich* y Obywatelſkich Cnotach; widziemy, że na złe czaſy, coraz gorſze naſtaią; A to (prawdę mòwiąc) od owey żałoſney dla całego Krόleſtwa pory, kiedy Zakon *Jezuicki*, podczas *Seymu Delegacyinego* utraciliśmy.

Zakonu *Jezuickiego* ſtratę, nie my tylko czuiemy, ale czuie ią Swiat cały, y niemaſz żadnego Kraiu (co ieſt niezbitą Apologią znieſionego tegoż Zakonu) gdzieby go nie żałowano, y gdzieby znaczney przez to odmiany na złe, w Obyczaiach y Naukach nieczuto. Y nigdyby *Francya*, do tego tak nieſzczęśliwego dziſieyſzego Stanu nieprzyſzła, gdyby Zakonu *Jezuickiego* u ſiebie przez *Parlamenta* (ktòre y ſame iuż teraz zginęły) nie zniſzczyła.

Sam (niedawno teraz iuż zmarły) nayſławnieyſzy na *Narodowym Zgromadzeiu Francuſkim* Mowca, Hrabia *de Mirabeau*, w ſwym do druku podanym dziele, iaſno, y śmiele mòwi: „ Jż Zakon *Jezuicki*, „ był to powſzechny y nieprzebrany Magazyn, we wſzyſtkich Nau- „ kach Profeſſorów, Kaznodzieiòw, gorliwych Miſſyonarzòw, bie- „ głych w cnotliwey Polityce dla Panuiących Dworòw Spowiedni- „ kòw y Teologòw.... *Parlamenta* naſze *Francuſkie* (lat iuż temu dwa- „ dzieścia kilka) zburzyły y rozproſzyły ten Zakon: Lecz przez „ to, w całym naſzym *Francuſkim* Państwie, tak wielki zrobił ſię „ przeſtwòr, ktòrego niczym dotąd napełnić niemogą, y ktòry od „ Pokolenia do Pokolenia, coraz barziey będzie ſię otwierał, y ſze- „ rzył. „ (*)

Godna ieſt też rzecz głębokiey uwagi: Jż pewny w *Niemieckim* Państwie Literat, a to ieſzcze *Dyſſydent*, w wydanym ſwym uczonym Dziele, te słowa wydrukował: „ Nieład wnętrzny, ktòry „ wſzyſtkie teraz Prowincye w *Europie* zaraża y niſzczy, począ-
„ tek

(*) *Eſsai ſur la Secte des Jllumines, Chapi: III. a Paris 1789.*

.ek swóy wziął od rozproszenia Zakonu *Jezuickiego*. Póki *Jezuici* byli, póty y Dwóry Panuiących lepiey się rządziły, y wychowa- „ niu wyższey y niższey Kondycyi Obywatelów, barzo dobrze by- „ ło obmyślono. Teraźnieysze Wychowanie y Nauki, do tego ie- „ dynie zmierzaią, ażeby zrzucić z siebie wszelkie iarzmo posłu- „ szeństwa ku wszystkim Zwierzchnościom. „ Dotąd uczony *Dyssydent.*

Czuie tę Zakonu *Jezuickiego* stratę y nasza *Polska*, kiedy wszystkie prawie Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty, zaleciły swym na Seym teraźnieyszy Posłom powtórnym (iako y Woiewodztwo *Łęczyckie*, pod liczbą *Jnstrukcyi* 24.) ażeby Rzplta nasza upraszała iaknayusilniey *Oyca S.* o przywrócenie do *Polskiey* Zakonu *Jezuickiego;* zwłaszcza, że licznie ieszcze żyiące skassowanego tego Zakonu u Nas Osoby, ofiaruią się chętnie, na zwykłe podług dawnego Powołania swego w *Religii* y Naukach usługi, byleby za wstawieniem się Nayiaśnieyszey Rzpltey, Ociec S. Zakon ich w *Polszcze* przywrócić raczył: a to ieszcze, nieżądaiąc wrócenia im żadnego iakiegokolwiek dawnego ich maiątku, ani o Pensye ze Skarbu Publicznego koniecznie nie nalegaiąc, ale spuszczaiąc się iedynie na *Boską Opatrzność*, y na względność Obywatelów; na czym, y Oycowie ich nie zawiedli się, gdy nic ze Skarbu Publicznego nigdy niebiorąc, hoynie od rozmaitych obywatelów we wszystko byli opatrzeni; iakoż Millionowe Dobra, przy skassowaniu swoim, w ręce Rzeczypospolitey oddali.

Dokazałeś Nayiaśnieyszy Panie, rzeczy wielkiey, y całą *Europę* zadziwiaiącey, a to tym Twoim hasłem: *Król z Narodem, a Naród z Królem!* Chcieyże daley toż hasło Twoie, szczęśliwie uiszczać. Oto cały prawie Naród, przez *Jnstrukcye* swym Posłom dane, żąda iaknayusilniey powrotu Zakonu *Jezuickiego*, więcey niż przez dwa Wieki w niezliczonych dla siebie z niego pożytkach doświadczonego. Niechże y w tey tak ważney rzeczy, a Oyczyznę naszą zapewne uszczęśliwiaiącey, y trwałość Jey gruntuiącey, będzie *Król z Narodem!* a to wstawiaiąc się wespół z *Seymuiącemi Stanami* do *Oyca S.* prosząc o przywrócenie dla Oyczyzny Naszey tak potrzebnego Zakonu.

Przez to też Miłościwy Królu utwierdzisz y drugą część hasła Twoiego: *Naród z Królem!*

Za przywróceniem albowiem Zakonu tego, będziesz miał Naród coraz więcey obyczaynieyszy y cnotliwszy, a tym samym Królowi swemu przychylnieyszy. Bo widziemy na dzisieyszych *Francuzach*

cuzach, ktòrzy zawſze mieli ſwego Krola w nawyżſzym uſzanowaniu, iak tylko w *Religii* y Cnotach *Chrześciańſkich* oſtygli, maią go teraz za ſwego Niewolnika.

Wy, JW. y JO. Marſzałkowie, (ktòrym toż Woiewodztwo *Łęczyckie*, w *Inſtrukcyi* daney, pod Artykułem pierwſzym oświadczyć Nam nakazało, iak czule patrzy na Waſze Cnoty, y na niepodeyrzany Patryotyzm) kredytu waſzego y ſtarania do powrotu Zakonu tego Oyczyżnie Naſzey potrzebnego użyicie.

Ty Przezacna Publiczności, ktòra mnie ſłyſzyſz, łącz głoſy twoie do przełożenia y prożby moiey.

Ty zaś Nayiaśnieyſzy Panie, y Nayiaśnieyſze *Seymuiące Stany*, wſkrześmy *Staropolſkie* hałło: *Bóg z Narodem, a Naród z Bogiem!* a nieròwnie ſkuteczniey pòydzie drugie hałło: *Król z Narodem, a Naród z Królem!*

Na ktòry koniec, oddaię Proiekt, y o przeczytanie onego upraſzam.

PROIEKT.

Zanieſienie Prożby do Stolicy Apoſtolſkiey, za powroceniem do Polſkiey Zakonu Jezuitów.

MY KROL, za zgodą Seymuiących Stanòw, dla utwierdzenia *S. Religii Katolickiey* w Pańſtwach Rzpltey Panuiącey, y dla pomnożenia Obyczaiòw y Nauk w Szkòlney Młodzieży, ſkłaniaiąc ſię do żądania Woiewòdztw, Ziem, y Powiatòw, w *Inſtrukcyach* dla ſwych Posłòw na teraźnieyſzy Seym danych wyrażonego, uznaiąc oraz potrzebę powròcenia Zakonu *Jezuickiego*, poſtanawiamy wyſłać Legacyą do *Stolicy S. Apoſtolſkiey*, w celu prożb Naſzych uſkutecznienia. Ktòra Legacya, aby prętſzy wzięła ſkutek, przeznaczamy Oſobę NN. y onę na pomienioną Legacyą w przeciągu czaſu NN. wyprawić determinuiemy.